

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen yleistyy Suomessa

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen on ollut mahdollista vuodesta 1995.

Asepalvelukseen määrätty nainen on asevelvollisia koskevien säännösten alainen.

Varusmiespalveluksessa sekä miehillä että naisilla on samanlaiset vastuut ja mahdollisuudet.

Naisien palvelus pyritään järjestämään armeijassa mahdollisimman pienin erikoisjärjestelyin. Vuonna 2017 naisia haki armeijaan 1 126, mikä oli ennätysmäärä.

Teksti: Iida Peltoluhta

Kuvassa Essi Peltoluhta ja taustalla näkyy Haminassa sijaitseva reserviupseerikoulu.

Varusmiespalvelus on osa Suomen asevelvollisuutta. Kaikki miehet suorittavat varusmiespalveluksen paitsi ne, joilla on vakaumukseen perustuvia syitä olla suorittamatta armeija, suorittavat siviilipalveluksen tai ne, jotka ovat terveyden suhteen palveluskelvottomia. Naiset eivät ole lain mukaan asevelvollisia, mutta he voivat suorittaa vapaaehtoisen asepalveluksen. Helmikuussa 1995 laki naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta vahvistettiin. Laki

vahvistettiin ensimmäisen Suomen naispuolustusministerin **Elisabeth Rehnin** ansiosta.

Haku naisten vapaaehtoiseen varusmiespalvelukseen

Vuosittain vapaaehtoiset naiset hakevat maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä. Hakemuksessa voi hakea kuluvan vuoden heinäkuun erään ja seuraavan vuoden

molempiin eriin. Edellytyksiä hakemiseen on 18-29 vuoden ikä ja terveydentilan ja muiden henkilökohtaisien ominaisuuksien sopivuus koulutukseen. Naisten asepalvelukseen liittyistä valinnoista ja palvelukseen määrittämisestä huolehtivat puolustusvoimien aluetoimistot. Erikoisjoukkojen valinnoista huolehtii kyseinen joukkoyksikkö. Kun lähettää hakemuksen, siinä on oltava mukana vapaaehtoishakemuslomake, kyselylomake palveluksesta ja terveydentilan tutkimusta varten ja lääkärin lausunto terveydentilasta.

Mikäli vapaaehtoinen nainen haluaa lähteä erikoisjoukkoihin on hänen lähetettävä hakemus kyseisen erikoisjoukon hakuajan aikana aluetoimistoon. Aluetoimistosta hakemus lähetetään erikoisjoukkoihin. Erikoisjoukkoihin hakiessa on oltava mukana myös hakemus erikoisjoukkoihin. Puolustusvoimien erikoisjoukkoja ovat sukeltaja, laskuvarjojääkäri, erikoisrajajääkäri, Suomen valmiusjoukot, hävittäjä- ja helikopteriapumekaanikko, ilmavoimien tilannevalvoja ja taistelunjohtaja, ilmavoimien sotilaskuljettaja ja lentäjä.

Aluetoimistot ja erikoisjoukot ilmoittavat valintatilaisuuksista. Valintatilaisuudet ovat huhtikuun aikana. Valintatilaisuudessa kerrotaan vapaaehtoisesta asepalveluksesta, haastatellaan hakijoita ja selvitetään terveydentila. Tämän jälkeen palvelukseen

valituille lähtetään palveluksen aloittamismääräys.

Ennen palveluksen alkua moni nainen valmistautuu armeijan fyysisiin suorituksiin lenkkeilemällä ja käymällä kuntosalilla. Armeijan fyysiset vaatimukset otetaan naisalokkaiden joukossa tosissaan, koska haasteena on pärjätä miesten tahdissa ja painavien varusteiden kanssa. Armeijassa monet naiset ovat motivoituneita ja sinnikkaita. Palvelus halutaan useimmiten suorittaa loppuun, vaikka fyysisten haasteiden kanssa joudutaan joskus liiankin koville.

”Armeijan fyysiset vaatimukset otetaan naisalokkaiden joukossa tosissaan, koska haasteena on pärjätä miesten tahdissa ja painavien varusteiden kanssa.”

Kuva Vimpelinlaakson urheilukentällä otetusta sotilasvalasta.

Oikeudet ja velvollisuudet

Asepalvelukseen määrätty nainen on asevelvollisia koskevien säännösten alainen.

Palvelukseen määrätty nainen voi ilmoittaa ennen palveluksen alkua, ettei aloita palvelusta. Jos nainen on aloittanut palveluksen hänellä on 45 päivää aikaa ilmoittaa, jos nainen ei halua enää jatkaa asepalveluksen suorittamista. Joukko-osaston komentaja voi peruuttaa 45 päivän sisällä asepalveluksesta annetun määräyksen vamman, sairauden, ilmeisen sopimattomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella. Jos nainen kuitenkin keskeyttää armeijan 45 päivän jälkeen, hän siirtyy suorittamaan siviilipalvelusta. Palveluksen jälkeen naiset siirretään reserviin sekä määrätään kertausharjoituksiin samoin perustein kuin miehetkin ja ovat asevelvollisuuslain alaisia sen vuoden loppuun, jolloin he täyttävät 65 vuotta.

Tasa-arvoinen palvelus

Varusmiespalveluksessa sekä miehillä että naisilla on samanlaiset vastuut ja mahdollisuudet. Naisilla ja miehillä on sama koulutuksen sisältö. Myös lentäjän, sukeltajan tai laskuvarjojääkärien kaltaisissa erikoistehtävissä naisille ja miehille asetetaan samat vaatimukset. Kaikilla on armeijassa sama mahdollisuus päästä aliupseerikurssille tai reserviupseerikurssille sekä myöhemmin sotilasuralle.

”Varusmiespalveluksessa sekä miehillä että naisilla on samanlaiset vastuut ja mahdollisuudet.”

Sotilastehtäviä ei jaeta sukupuolen mukaan vaan määrääminen ratkaistaan niiden asettamien vaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Naisten palvelus pyritään järjestämään armeijassa mahdollisimman pienin erikoisjärjestelyin. Leireillä, sotaharjoituksissa ja merivoimien sotaluksilla ei järjestetä erillismajoitusta. Varuskunnissa naisille on kuitenkin omat tuvat. Sotilasvaatetus on pitkälti sama kuin miehillä.

Kuvassa Essi Peltoluhta tuvassaan Haminassa. Kuvassa näkyy Peltoluhdalla oleva upseerioppilaan merkki.

Ennätysmäärä hakijoita

Vuonna 2017 naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen tuli ennätysmäärä hakijoita. Hakijoita oli 1 126. Vuonna 2016 naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen haki 842 naista. Se määrä on toiseksi eniten. Kapteeni **Timo Miettinen** Maavoimien esikunnasta arvioi, että suuri kasvu hakijamäärässä johtuu useista syistä. Hänen mukaansa asiaan on vaikuttanut muun muassa Puolustusvoimien lisääntynyt medianäkyvyys. Muita naisten hakuintoa lisänneitä syitä voivat olla Puolustusvoimien näkyvyys sosiaalisessa mediassa sekä turvallisuuspoliittinen tilanne. Lisäksi naisia on reservissä jo yli 7 000, joten viidakkorumpuefektillä on varmasti ollut oma vaikutuksensa, Miettinen listaa.

”Muita naisten hakuintoa lisänneitä syitä voivat olla Puolustusvoimien näkyvyys sosiaalisessa mediassa sekä turvallisuuspoliittinen tilanne.”

Pori prikaatiin hakijoita oli vuonna 2017 222 hakijaa. Poriin haettiin kaikista eniten. Vuonna 2016 Porin prikaatiin oli hakijoita 167. Vuonna 2017 seuraavaksi suosituimpia olivat Kainuun prikaati 167 hakijalla, Kaartin jääkärirykmentti 165 hakijalla ja Karjalan prikaati 120 hakijalla. Vuonna 2017 hakeneista vapaaehtoisista naisista suurinosa määrättiin 2018 tammi- tai heinäkuun saapumiserään.

Essi Peltoluhta armeijassa

Essi Peltoluhta jätti hakemuksen naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen alkuvuodesta 2016. Tavoitteena oli päästä armeijaan heinäkuun saapumiserässä 2017. Valintatilaisuuden jälkeen Peltoluhta sai tiedon siitä, että pääsee aloittamaan asepalvelusta 3.7.2017.

Essi Peltoluhta aloitti armeijansa Kajaanissa Kainuun prikaatissa Kainuun tykistörykmentissä toisessa tuliasemapatterissa 3.7.2017. Toisessa tuliasemapatterissa Peltoluhta vietti p-kautensa eli peruskoulutus kauden. Jokaisen varusmiespalvelusta suorittavan p-kausi kestää 8 ensimmäistä viikkoa.

Kuva on otettu kärkikomppanian johtamisharjoituksesta, johon Peltoluhta osallistui.

Peltoluhta vannoi sotilasvalansa

Vimpelinlaakson urheilukentällä 4.8.2017.

Valassa Peltoluhta nimitettiin tykkimieheksi.

Peruskoulutuskauden jälkeen Peltoluhta jäi toiseen tuliasemapatteriin aliupseerikoulun ensimmäiselle kurssille tulenjohto linjalle.

Ensimmäinen aliupseerikurssi kesti seitsemän viikkoa. 13.10.2017 Peltoluhta meni 14

viikkoa kestäväälle reserviupseerikurssille

Haminaan. Reserviupseerikurssin aikana

Peltoluhta on suorittanut muun muassa johan eli johtamisharjoituksen. Joha sisälsi hieman yli 100km marssin ja erilaisia tehtäviä matkan

aikana. Vasustus painoi noin 30kg. Joha suoritettiin kymenen hengen ryhmissä ja aikaa sen suorittamiseen oli 32 tuntia.

Takaisin Kajaaniin Peltoluhdan olisi tarkoitus palata 18.1.2018. Reserviupseerikoulutuksen jälkeen Peltoluhta ylennetään upseerikokelaaksi. palvelus loppuu 14.6.2018. Kotiuttamispäivänä Peltoluhta ylennetään vänrikiksi.

Armeijassa Peltoluhta on viihtynyt erittäin hyvin. Peltoluhta kertoi hakeneensa armeijaan, koska on aina kokenut armeijan olevan hänen juttunsa. Armeija on kiinnostanut Peltoluhtaa paljon. Hän halusi oppia uusia taitoja ja saada kokemuksia, joita ei muualta saa. Peltoluhta haluaa tehdä myös oman osuutensa Suomen itsenäisyyden turvaamiseksi.

Kuvassa Essi Peltoluhta Vimpelinlaakson urheilukentällä 4.7.2017

Armeijassa Peltoluhdan mielestä on ollut parasta kaverit, uusien asioiden oppiminen ja se, että on huomannut kykenevänsä selviytymään monenlaisista asioista ja haasteista. Raskainta armeijassa on Peltoluhdan mielestä kaluston kantaminen ja kokeisiin lukeminen, mikä venyy melko myöhään. Peltoluhdan mielestä armeijasta on monenlaista hyötyä esimerkiksi asepalveluksen aikana on saanut kokemuksia ja oppinut uusia taitoja. Johtajakoulutuksen tiedosta ja taidosta Peltoluhta uskoo olevan hyötyä tulevaisuudessa. Jos Peltoluhta tietäisi,

millaista armeijassa olisi, mutta hän ei olisi edes hakenut, hän hakisi ehdottomasti uudelleen.

”Armeijassa Peltoluhdan mielestä on ollut parasta kaverit, uusien asioiden oppiminen ja se, että on huomannut kykenevänsä selviytymään monenlaisista asioista ja haasteista.”

Armeijassa Peltoluhta on saanut 28.11.2017 mennessä juoksumerkin, kun cooperissa Peltoluhta juoksi 2830m. Peltoluhdalla on myös tulenjohtolinjan asehaaramerkki, joka on koulutushaaramerkki, minkä Peltoluhta on saanut annettuaan ensimmäisen tulikomennon. Peltoluhdalla on myös uintimerkki 500m uinnin suorittamisesta.

Armeijassa naisista
valitaan
johtajakoulutukseen 68%
Reserviupseerikouluun
valitaan 10%

Lähteet

varusmies.fi sivusto

<http://varusmies.fi/etusivu>

Luettu: 25.11.2017

wikipedia varusmiespalvelus suomessa

https://fi.wikipedia.org/wiki/Varusmiespalvelus_Suomessa

Luettu: 25.11.2017

varusmies.fi suvustolla naisten vapaaehtoinen
asepalvelus sivu

<http://varusmies.fi/naisten-vapaaehtoinen-asepalvelus>

Luettu: 25.11.2017

yle ennätysmäärä hakijoita

<https://yle.fi/uutiset/3-9488514>

Luettu: 25.11.2017

<http://inttiin.fi/naisten-asepalvelus/>

Luettu: 25.11.2017

Kuvat ottanut:

Iida Peltoluhta, Essi Peltoluhta ja Päivi
Peltoluhta